

Za umore, ropanje in uničevanje v Pulju je odgovorna ZVU

ANTIFAŠISTIČNO PREBIVALSTVO PULJA POSLALO PROTESTNE BRZOJAVKE ORGANIZACIJI ZN, VLADAM VELIKIH SIL IN VLADI FLRJ

Pulj, 8. januarja. (Tanjug) Po nedavnih krvavih dogodkih je antifašistično ljudstvo Pulja poslalo brzojavke ZN, vladam velikih sil in vladi FLRJ.

V protestni brzojavki organizaciji ZN je med drugim rečeno: »Glede na čim dalje bolj napet položaj v našem mestu, ki ga je povzročilo obnašanje zavezniške vojske uprave, zahtevamo, da ta mednarodni forum posreduje pri zavezniških vladah, da bo zavezniška vojska uprava spoštovala pravice, ki si jih je ljudstvo Pulja izvojevalo v oboroženem boju zoper fašizem.«

V protestni brzojavki vladi Vel. Britanije je rečeno: »Po sestanku ministrov za zunanje zadeve štirih velikih sil je bilo dokončno sklenjeno, da se naše mesto priključiti novi Jugoslaviji. Domača reakcija, ki je videla, da je premagana tudi na političnem področju, je začela svoje zadnje in najbolj krvavo protiljudsko delo s tem, da odnaša proizvodna sredstva z namenom preprečiti v bližnji prihodnosti gospodarsko obnovo Pulja. Zavezniška vojska uprava, ki ima sedaj oblast v našem mestu, ni ničesar storila zoper tako gospodarsko sabotažo, ampak nasprotno — vsak dan izdaja dovoljenja za novo odnašanje in daje na uporabo civilno policijo zoper delovne množice, ki odločno branijo to, kar jim tudi pripada. Tako so v ognju civilne policije padli 3. t. m. trije delavci, ko so branili svoje stroje. Zato zahteva delavski razred in

velikanska večina meščanov Pulja, da vlada Vel. Britanije posreduje pri mestni vojaški upravi, da ne bo več dopustila odnašati industrijskih strojev iz Pulja.«

V protestni brzojavki vladi ZDA so poudarjene iste zahteve, za odstranitev civilne policije in za prenehanje odnašanja industrijskih naprav.

V brzojavki vladi ZSSR je rečeno: »Boj, ki ga sedaj vodimo, je boj velike večine prebivalstva Pulja, ki brani svoje pravice do življenja in svobode proti izkoriščevalcem, ki bi radi »odnesli« industrijske naprave iz mesta in tako onemogočili obnovo razdejanega mesta, ki bo priključeno novi Titovi Jugoslaviji. Obračamo se na SZ, ker smo prepričani, da nam bo prav tako, kakor ob vseh drugih priložnostih, dala močno in bratsko podporo.«

V brzojavki vladi FLRJ pravi antifašistično ljudstvo Pulja sledeče:

»Le kratak čas nas še loči od trenutka, ko bomo za vedno združeni z narodi, s katerimi smo se borili za izgradnjo nove demokratične domovine, za izgradnjo lepšega življenja pod vodstvom našega narodnega heroja maršala Tita. Medtem ko so po vsej Jugoslaviji in v coni »B« svobodni narodi napravili že velike korake na področju obnove, se moramo mi še vedno boriti zoper iverga večerjajnega sovražnika, ki si prizadeva pod zaščito svoje oborožene sile — civilne policije, da ugrabi naše pridobitve. Nas ne bo

zlomila nobena sila. Izkušnje, ki smo si jih pridobili v letih dolgega boja, nas pripravljajo vedno trdnjeje in odločnejše, da nadaljujemo pot, na katero smo krenili v začetku boja. Po odhodu JA in prihodu zavezniške vojske se slabša položaj iz dneva v dan. Odkar so dne 4. t. m. zaprli ladjedelnico »Scoglio Olivi«, je število nezaposlenih do danes doseglo že nad 5000 delavcev. Posledica tega je lakota in revščina. Zadajni manever reakcije, ki je že povsod premagana, je množično odvažanje mestne industrije, da bi na ta način napravila naše mesto še bolj revno in da bi na ta način onemogočila sleherni gospodarsko obnovo v bližnji prihodnosti. Zoper taka dejanja je ljudstvo poslalo številne proteste zavezniški vojaški upravi, ki je pravi in edino odgovoren činitelj za te dogodke. Strojeno pa ni bilo nič, ker odnašajo naprave vsak dan v spremstvu civilne policije, ki jo daje zavezniška vojska uprava na uporabo. Tako se je število herojev, ki so padli v narodno osvobodilnem boju, povečalo za tri tovariše, ki so bili ubiti 3. t. m. z orožjem civilne policije, ki je avtoritativna domače reakcije, ustvarjene po zavezniški vojaški upravi.

Zato zahtevamo od jugoslovanske vlade pomoč v našem boju, da posreduje pri odgovornih zavezniških vladah, da zavezniška vojska uprava prepreči nadaljnje odnašanje, ki povzroči lahko samo še slabše življenjske razmere za vse meščanstvo.«

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Protestne brzojavke antifašistov v Pulju. — Zasedanje Ustavodajne skupščine. Sklad vodstev podjetij. — Koroška. — Uspehi demokratične armade v Grčiji. Napreze v jeseniskem okraju. Fizkultura. — Dopisi.

Ustavodajna skupščina LR Slovenije bo nadaljevala svoje delo 14. januarja 1947

Zaradi razprave in sprejetja ustave LRS bo Ustavodajna skupščina LRS nadaljevala svoje delo dne 14. januarja t. l. ob 16. uri v veliki dvorani Filharmonije v Ljubljani.

O tem se obveščajo poslanci Ustavodajne skupščine LRS.

Iz pisarne predsednika Ustavodajne skupščine LRS.

Ustavodajni odbor je končal svoje delo

Ljubljana, 8. januarja.

Danes popoldne je imel Ustavodajni odbor svojo 8. sejo.

Medtem ko je na eni prejšnjih svojih sej sprejel od vlade LRS predloženi osnutek ustave v načelu, je v nadaljnjih sejah razpravljaj člen za členom, ocenjujoč dopolnilne predloge, poslano

Ustavodajnemu odboru, ter na današnji seji končal z razpravo v podrobnostih. Nato je Ustavodajni odbor prešel k sprejetju osnutka ustave v celoti, pri čemer so vsi člani Ustavodajnega odbora glasovali za izdelani osnutek.

Ta osnutek bo s poročilom Ustavodajnega odbora predložen Ustavodajni skupščini LRS.

Volivna kampanja v Sovjetski zvezi v polnem razmahu »Pravda« o mogočni sili Stalinskega bloka komunistov in nepartijcev

Moskva, 8. jan. (Tass.) »Pravda« piše v uvodniku z naslovom »Stalinski blok komunistov in nepartijcev«:

Volivna kampanja je v polnem razmahu po vsej Sovjetski zvezi. Milijoni delovnega ljudstva postavljajo najboljši sinove sovjetskega ljudstva za kandidate v vrhovne organe državne oblasti Zveze in avtonomnih republik.

Zastopniki delovnega ljudstva v Stalinovem volivnem okrožju so pisali Stalinu: »Milijoni državljanov RSFSR goreče želijo, da bi bili Vi prvi med poslanci v Vrhovnem sovetu sovjetske republike. Stalin je večerjaj pristal, da kandidira na volitvah v Vrhovni svet RSFSR v Stalinovem volivnem okrožju Moskve. Moskovski volivci so pozdravili to vest z nepopisnim veseljem.

Včeraj je tudi Molotov sprejel kandidaturu Molotovljevega volivnega okrožja. Na volivnih zborovanjih je bilo imenovanih že več tisoč kandidatov. To so kandidati bloka komunistov in nepartijcev.

Partija boljševikov stopa na volitve v tesni povezanosti z nepartijskimi delavci, kmeti in intelektualci. Kandidati, ki so jih imenovali komunisti in nepartijci skupno, so utelesenje nezlomljive morale in politične enotnosti sovjetske družbe. Med sovjetskim ljudstvom ter Partijo Lenina in Stalina obstajajo integralske vezi. Milijoni in milijoni nepartijcev bodo šli na volitve skupno s komunisti, ker vidijo v njih svojo prestražo, svoje prekaljene voditelje.

Dolga leta izkušnje so prepričala sovjetsko ljudstvo o pravičnosti partijske politike, ki ustreza življenjskim interesom ljudstva.

Pod vodstvom Partije so si narodi ZSSR priborili in so branili svojo svobodo, čast in neodvisnost.

Pod vodstvom Partije je naša dežela napravila skok naprej, ki jo je sprejmenil iz zaostale v napredno, iz agrarne v industrializirano deželo.

Pod vodstvom Partije sta bili izvedeni industrializacija in kolektivizacija poljedelstva.

Pod vodstvom Partije je sovjetsko ljudstvo doseglo zmago zgodovinske važnosti v vojni, ki se je končala s popolnim porazom nemškega in japonskega napadatelja.

Pod vodstvom Boljševiške partije sedaj sovjetsko ljudstvo izvaja veličastni program nove stalinske petletke, premaguje težave, ki jih je povzročila vojna, vztrajno krepi ekonomsko moč in dviga kulturno raven sovjetske družbe. Brezmejno zaupanje v Komunistično partijo in njeno politiko je pečat nerazdružljivega bloka komunistov in nepartijcev. Med kandidati je mnogo nepartijcev, ki jih cenijo volivci zato, ker stopajo v koraku s prvoboritelji za komunizem in dajejo vso svojo silo za proevit svoje domovine. Tako je n. pr. na zborovanju moskovskega medicinskega inštituta dejal profesor Ilijin, ko je predlagal za kandidata profesorice Nino Kljujevo: »Ona je živ vzgled nepartijskega boljševika, ki posveča vso svojo silo in energijo stvari znanosti, ljudski stvari.«

Člani moskovskega konservatorija so imenovali za kandidata komponista Višariona in ga opisali kot nepartijskega boljševika, ki je vreden zaupanja našega ljudstva.

Blok komunistov in nepartijcev predstavlja mogočno silo. Njegova zmaga na volitvah bo zopet pokazala svet nezlomljivo enotnost, s katero se naše delovno ljudstvo strni okoli Partije Lenina in Stalina.

Byrnes podal ostavko

Novi ameriški zunanji minister — general Marshall

Washington, 8. jan. (Tanjug.) Reuter poroča: Predsednik Truman je sporočil, da je podal ameriški zunanji minister James Byrnes ostavko. Mesto ministra

za zunanje zadeve bo prevzel general Georges Marshall, ki je na poti iz Nankinga v Washington.

Ameriški obrambni načrt na Tihem oceanu odkriva ekspanzionistične tendence

Predstaviški dom priporoča gradnjo vojnopomorskih baz

Washington, 8. jan. Tass poroča: Komisija predstaviškega doma za pomorska vprašanja je odobrila poročilo podkomisije, s katerim se priporoča Zdrženim ameriškim državam, da obdržijo in še nadalje razvijajo široko mrežo pomorskih baz na Tihem oceanu.

Poročilo pravi, da morajo Združene ameriške države imeti vsaj prehodno kontrolo nad bivšimi japonskimi mandatsnimi ozemlji — Marsalskimi, Karolinskimi in Marjanskimi otoki (Mikronezija), prav tako kakor nad izpostavljenimi japonskimi bazami.

Prav tako bi morale ZDA dobiti polno pravico na posest baz na otokih: Manus, Numer, Spiritu-Santo, Gvadalkanal in drugih, ki so sedaj mandatno ozemlje ali pa ozemlja, na katere pretendirajo Anglija, Avstralija in druge države, ker druge države niso mogle braniti teh otokov, baze pa predstavljajo člene v verigi našega obrambnega sistema.

Komisija je izjavila, da mora strategija ameriške obrambe vzeti za osnovo in centralno linijo, ki gre od Ekvadorja preko Havajskih otokov proti severu. Severno krilo, ki ščiti to centralno obrambno črto, mora biti sestavljeno iz obrambnih utrdb na Aleutskih in Turinških otokih, južno krilo pa na Admiralskih otokih, Novih Hebridih, Novi Kaledoniji in Samouli.

Poročilo navaja, da Pearl Harbour.

Havajski otoki, Marjanski otoki in Nova Kaledonija predstavljajo veliko premoč kot velike pomorske baze. Drugozredne baze naj bi ostale na otokih Migdeji, Okinava Miukiu v zalivu Subik, Filipini pa morajo postati glavna vojni pomorska in zrakoplovna baza. Kot baze za letala in hidroavione morajo še nadalje ostati mesta, ki so razmeščena za perimetru obrambne cone.

Jasno je, da imajo ti načrti za ustvarjanje številnih ameriških in vojno pomorskih in letalskih baz na Tihem oceanu očitno osvajaški značaj.

Američani gradijo oporišča na Japonskem

Tokio, 8. januarja (Tanjug.) Iz zasebnih razgovorov z ameriški oficirji se je po poročilih Associated Pressa izvedelo, da Američani gradijo pomorska in vojaška oporišča na Japonskem.

Ameriške vojaške sile so v celoti obnovile največje japonsko pomorsko oporišče Jokuško, kakor tudi več glavnih letališč Neko letališče v bližini Tokia je usposobljeno, da lahko sprejema tudi supertrdnjave. Vsa poročila glede vojaških del se čuvajo v tajnosti.

Le enotnost demokratičnih sil bo preprečila zločinske imperialistične naklepe

Proglas Mesnega odbora SIAU za Trst ob najdbi orožja v Zavodu za socialno zavarovanje

Trst, 8. januarja. Dopisnik Tanjuga poroča: Mestni odbor SIAU-a za Trst je ob vestih, da kopiči italijanska reakcija v Trstu in coni A orožje, izdal na prebivalstvo Trsta proglas, v katerem poziva vse meščane, naj z največjo odločnostjo izrazijo svoje ogorčenje nad zločinskimi spletkami nacionalistov, ki poskušajo z ilegalnim tiskom opravičiti zaloge orožja s prevezo obrambe kdo ve koga. SIAU poziva vse meščane, naj se združijo v eno samo fronto, da se bodo lahko krepko uprli vsem poskusom pustolovcev, ki se niso naveličali sejati mržnje, puščanja in uničenja v preteklosti in kujejo sedaj zarote, ki bi prizadevale Trstu novo bol in novo žalost. Proglas se zaključuje s pozivom: »Meščani, delavci! Združite se v enotno fronto, da boste razkrinkali zločince, jih osramotili pred vsem poštenim javnim mnenjem, branili demokracijo, preprečili krvava pustolovstva in branili plemenita načela bratstva med narodi.«

Osvobodilni svet za Trst pa je v zvezi z istim poslal resolucijo Zavezniški vojaški upravi, v kateri zahteva, da ta takoj odločno in učinkovito poseže vmes in da prepreči vsak poskus neofašistične vstaje, zaradi česar zahteva:

1. da se pazljivo nadzirajo vsi dostopi v cono A, da se na ta način prepreči vtihoapljanje orožja iz italijanske republike in dohod sumljivih elementov;

2. da se pazljivo nadzira delavnost in potovanje tistih oseb, glede katerih obstoja zaradi njihovega političnega položaja sum, da vodijo neofašistično gibanje;

3. da se uporablja vsa tehnična sredstva, ki so na razpolago, za to, da se odkrijejo ostale zaloge orožja, ki so gotovo še v coni A;

4. da se takoj odstranijo vsi sumljivi elementi, ki so prišli od zunaj in živijo zakotno, ki se preživljajo s črno borzo in drugimi več ali manj tajnimi viri ter predstavljajo stalno nevarnost za meščane;

5. da se izvrši čiščenje civilne policije, v kateri so elementi, okuženi od fašizma in neofašizma;

6. da se izvrši resno čiščenje javnih uradov in velikih industrijskih, pomorskih in finančnih tvrdk ter zavarovalnih zavodov, v katerih so še danes v službi, in to na vodilnih mestih, uradniki, ki so imeli važna mesta v fašistični stranki ali so bili njeni fanatični somišljeniki in še danes mislijo in delajo po fašistično ter na ta način ustvarjajo za podrejene antifašiste in ostale meščane ponižujoče in neznosno oziaraje;

7. da se v komisijah za čiščenje zamenjajo oni komisarji, ki kažejo nasproti fašistom preveliko in obalovana vredno popustljivost, in da se odstranijo vsi tisti, ki so bili v fašistični stranki;

8. da se zamenjajo sodniki, ki so bili ali so fašisti in ki so pokazali

(n. pr. pri novostih procesih), da so filofašističnega prepričanja;

9. da se prepreči dotok »beguncev«, predvsem iz Istre, ki jim zainteresirane klike preskrbujejo mesta tudi v javnih uradih, čeprav gre za elemente, ki stalno rušijo mir, ter na drugi strani nezaposlenost delavskih in uradniških mas iz Trsta;

10. da se nadzira oni tisk, ki teži za razdraženost in seje sovraštvo med meščani;

11. da se udari z vso silo po ljudeh, ki vodijo tajno gibanje in uvažajo vojni material v Trst, in da se pri tem ne kaznujejo samo navadni izvršilci ukazov.«

Nova najdba orožja

Trst, 8. januarja. Dopisnik Tanjuga poroča: Policija je pri znanem italijanskem nacionalistu Edoardu Bonazza v Skočjani pri Soči pred kratkim odkrila 20 kg smodnika, nekaj metrov vižgalne vrvice in vižgalnik. Bonazza so odvedli v tržaške zapore.

Tržaški ilegalni tisk opravičuje zbiranje orožja

Trst, 8. januarja. Dopisnik Tanjuga poroča: Po Trstu so se pojavili letaki, ki napadajo antifašistični tisk zaradi pisanja o najdbi orožja v ulici Battisti. V letaku je rečeno, da je bilo orožje pripravljeno ne za napad, temveč le za obrambo in da je to bilo potrebno zaradi položaja in eventualnega udara s strani Jugoslavije.

Značilno je, da tržaški reakcionarni

Ozopovski teroristi kopičijo v Slovenski Benečiji ogromne količine orožja

Trst, 8. jan. Dopisnik Tanjuga poroča: Ljudstvo Julijske krajine je vedno bolj razburjeno zaradi najdb velike količine orožja. Prebivalstvo zatrjuje, da orožje ni skrilo samo v Trstu, temveč tudi v številnih krajih cone A.

Še večje količine orožja pa kopičijo ozopovski teroristi v Slovenski Benečiji. Akcije kopičenja orožja vodi v Slovenski Benečiji ozopovski častnik Specogna Albo-Franki iz Brnasa Orožje, ki ga kopičijo v raznih središčih Slovenske Benečije, prevajajo proti zapadni demarkacijski črti. Pred dnevi so pripeljali iz Tarcenta ogromne količine avtomatskega orožja in ga nato prevajali v hrbovske obmeje vasi, proti Marsinu in Matajurju. Med božičnimi prazniki so imeli ozopovski teroristi zimske manevre na Bukovju pod Matajurjem. Streljali so s težkimi strojnimi in uporabljali celo zažgalne naboje.

Monarho-ozopovski teror se je ojačil tudi v notranosti Slovenske Benečije. Na silvestrov večer so ozopovci aretirali Birtič Antona in Bukovec Edija iz okolice Košcev in jih izročili, potem ko so jih močno pretepli, okrvavljene karabinerjem v Skrutovem, ki so ju nato odpeljali v čedadske zapore.

Ozopovski teror in težke gospodarske prilike silijo beneško prebivalstvo v emigracijo. Odhajajo v Francijo in Belgijo tudi dekleta. Mnogi, ki so v zadnjem času emigrirali, so se morali vrniti, ker tudi v tujini niso dobili zaščite. Edino upanje jim je ostalo priključitev k Jugoslaviji, ki bi jim zagotovila narodno svobodo, delo in kruh.

Italijansko-nacionalistični tisk ni prinesel o najdenem orožju nikakih komentarjev, ker je bil, kakor piše »Il Lavoratore«, skandal prevelik, da bi ga legalni nacionalistični tisk mogel braniti.

Novi uspehi demokratične armade v vsej Grčiji

Atene, 8. jan. (Tanjug.) Sile demokratične armade se uspešno bore z monarhofašisti v vseh krajih dežele. Reuter poroča, da je prišlo v Tesaliji južno od Larisse do ostrega spopada med silami demokratične armade in četami monarhofašistične vlade. Spopad je trajal vsa noč.

Sile demokratične armade so znova napadle monarhofašiste v predmestju Ramije v Tesaliji. Boj je trajal 8 ur. Demokratični borci so tudi poškodovali most, ki pelje v Ramijo.

Sile demokratične armade so po poročilu Associated Pressa razen tega imele boj z oddelki monarhofašističnega orožništva v vasi Navusa, 40 km severovzhodno od Janine.

MNOŽIČNE ARETACIJE V ATENAH

Atene, 8. jan. (Tass.) Teror v Grčiji se je zadnje dni še pojačal. Policija je pričela preganjati in aretirati množice

v predmestjih Aten: Giziju, Poligononu, Exarhiji, Gudiju in Plaki. Preganjanja in aretacije so se nadaljevale do 6. januarja popoldne. Protj jutru je bilo aretiranih že nad sto ljudi. Med temi omejnijo enega izmed voditeljev radikalno-demokratske stranke, ki je v EAM-u — Papakristuja. Aretiranci so napovedali gladovno slavno v znak protesta proti njihovi nezakoniti aretaciji.

Ta kampanja oficielnega terorja je sledila nekaterim ubojem, ki so jih izvršili fašistični privrženci ksitoske organizacije. V noči 5. januarja so ksitosi ustrelili z revolverjem demokrata Puladisa in njegovo sestro v njunem stanovanju. Zvečer so v predmestju Kulkaki ubili nekoga 67 letnega starčka Kondokostantinuja, katerega sin se je boril v vrstah Ellasa. V drugih četrtih so ksitosi ranili dva moža, eno žensko in njeno hčer.

Kakor vedno, ni bil proti ubijalcem podvzet noben ukrep. Minister za javni red Kalkanis skuša opravičiti te zločine, češ da so »masševalna dejanja«.

Sklad vodstev podjetij - nova izpodbuda v borbi za izpolnitev in prekoračenje načrta

V svojem novoletnem govoru po radu je maršal Tito opozoril, da je treba posvečati več skrbi ljudem, kadrom, tistim, ki si z vsemi silami prizadevajo, da bi s svojim delom čim več prispevali naši ljudski skupnosti. Nagraditi slehernika po njegovem delovnem deležu ljudski skupnosti — to je neločljivi del Titove skrbi za ljudi, osnovno načelo naših novih zakonov in uredb o nagrajevanju delavcev, nameščenecv in celotnih delovnih kolektivov. To zdaj pomeni nagraditi slehernika glede na delež za uresničenje načrta elektrifikacije in industrializacije, ki pomeni veliko povečanje življenjskega in kulturnega standarda delovnih ljudi, delavcev, kmetov, ljudske inteligence in vseh delovnih državljanov naše države.

V vrsto teh novih zakonov in uredb spadajo tudi v zadnjih dneh objavljene uredbe o skladu vodstev državnih rudarskih in industrijskih podjetij zveznega in republiškega značaja, dalje državnih trgovskih podjetij na debelo in drobno, državnih stavbnih podjetij zveznega in republiškega značaja in državnih gostinskih podjetij, kakor tudi druge uredbe o skladu vodstev, ki se pripravljajo.

Sklad vodstev podjetij, ki je bil ustanovljen 1. januarja t. l., pomeni dopolnilni vir za neposredno izboljšanje gmočnih, kulturnih in drugih življenjskih pogojev delavcev in nameščenecv podjetij. Sredstva tega sklada bodo uporabljena izključno v korist delavcev in nameščenecv podjetij: za posebne nagrade udarnikom, novatorjem in racionalizatorjem, kakor tudi drugim delavcem in nameščenecem, ki se izkažejo pri delu; za dvig strokovne izobrazbe delavcev in nameščenecv v podjetju; za zgraditev zavetišč, otroških jasi, vajejskih domov, ambulanz, menz in drugih socialnih ustanov delavcev in nameščenecv teh podjetij; za zgraditev klubov, knjižnic, čitalnic, kinematografov, športnih igrišč in drugih kulturnih ustanov delavcev in nameščenecv.

Višina sklada vodstva rudarskih in industrijskih podjetij bo odvisna od načrtnega dobička in višine dobička podjetij, ki ni z načrtom določen, trgovskih podjetij pa od njihovega letnega prometa in znižanja stroškov pri nakupu in prodaji, gradbenih podjetij od višine njihovega določenega in nedoločenega dobička, gostinskih pa od višine njihovega rednega in izrednega dobička. S tem bodo delovni kolektivi in vsi delavci in nameščeneci gmočno ter neposredno zainteresirani, da bodo v čim večji meri izkoristili notranje možnosti akumulacije v svojih podjetjih.

Podjetja, kakršna so n. pr. rudarska in industrijska, ki se njihovim delovnim kolektivom posređi izboljšati organizacijo dela, utrditi delovno disciplino, z večjim varčevanjem, racionalizacijskimi in drugimi ukrepi povečati storilnost dela, znižati svoje, z načrtom predpisane polne stroške in doseči večji dobiček, kakor je z načrtom določen, bodo imela znatno večji sklad vodstev, kakor podjetja, ki bodo dosegla samo načrtni dobiček. To je zaradi tega, ker je dosega dobička nad načrtom izrednega pomena za akumulacijo sredstev, ki so potrebna za hitrejšo uresničitev načrta elektrifikacije in industrializacije. Posledno temu bodo tudi tisti, ki bodo dosegli dobiček nad načrtom, v večji meri nagrajeni, ker bo v sklad vodstev podjetij določen višji odstotek dobička nad načrtom, kakor od načrtnega dobička, ter bo v nekaterih primerih znašal tudi 50% dobička nad načrtom.

Nekatera naša tehnično zaostala podjetja bodo morala v individualnem načrtu določiti višje proizvodne stroške, kakor so določeni z načrtom povprečni proizvodni stroški tiste panoge. To pa ne bo šlo na škodo sklada vodstev podjetij, to se pravi v škodo delavcev in nameščenecv teh podjetij. Ta podjetja bodo prav tako, kakor druga, katerih bodo zaradi državne politike cen poslovala načrtno izpod rednega dobička in z izgubo, izplačevala prispevek sklada vodstev na podlagi povprečnega načrtnega dobička svoje panoge.

Toda, kakor bo pri rudarskih in industrijskih podjetjih porast sklada vodstev posameznih podjetij odvisen od višine njihovega dobička nad načrtom, pri gradbenih od višine njihovega nedoločenega dobička, pri gostinskih od višine njihovega izrednega dobička, pri trgovskih pa od višine njihovega letnega prometa in znižanja režijskih stroškov, tako bodo tudi rudarska in industrijska podjetja, katerih stroški bodo neupravičeno večji, kakor jih določa načrt, izgubila za ta čas povsem pravico do prispevka za sklad vodstev. To velja tudi za gradbena podjetja, katerih stroški bodo neupravičeno višji od normiranih stroškov, kakor tudi za gostinska podjetja, katerih stroški bodo višji od normiranih. S tem bo sklad vodstev neposredno izpodbujal slehernega delavca, nameščenca in voditelja, ves delovni kolektiv podjetja, da bodo neprestano mislili na varčevanje, na znižanje proizvodnih stroškov, na povečanje storilnosti, na povečanje dobička, na izpolnitev in prekoračenje načrta svojega podjetja, zakaj od tega ne bo odvisno le izboljšanje življenjskih pogojev delovnega ljudstva naše države sploh, temveč tudi neposredno izboljšanje gmočnih in kulturnih življenjskih pogojev delavcev in nameščenecv tistih podjetij, kar bo takoj doseženo s sredstvi sklada vodstev. Na ta način sklad vodstev združuje interese države, interese ljudske skupnosti z neposrednim interesom delovnih kolektivov, z neposrednim interesom slehernega delavca in nameščenca v podjetju.

Ustanovitev sklada vodstev podjetij je pomemben dogodek v našem gospodarskem in družbenem življenju. S tem skladom je bila ustvarjena organizacijska oblika in gmočna podlaga, da se razen z akordnim nagrajevanjem na podlagi delovne norme — kar omožja posamezniku, da je nagrajen glede na uspehe svojega dela, ne glede na uspeh vsega delovnega kolektiva — še posebej nagrajujejo tudi posamezniki in celotni delovni kolektivi v zvezi z njihovimi skupnimi uspehi pri delu, pa tudi v zvezi z delovnim uspehom vseh delavcev in nameščenecv stroke, v katero spada njihovo podjetje. Sklad vodstev podjetij bo združeval delavce in nameščenca še v bolj trdne delovne skupnosti, kar bo tudi pripomoglo, da bodo doseženi večji uspehi pri delu in v poslovanju podjetij.

Ustvarjalni polet delovnih množic in množično tekmovanje pri delu je dobilo s skladom vodstev še eno močno izpodbudo. Ta izpodbuda bo tem močnejša, kolikor uspešnejše bodo naše sindikalne in druge organizacije pojasnjevale delavcem in nameščenecem, da je od njihovega prizadevanja na delovnih toriščih v podjetjih odvisen tempo našega splošnega razvoja, pa tudi višina sklada vodstev, s čigar sredstvi se bodo njihovi življenjski pogoji neposredno izboljševali. To bo laže pojasniti, če se bodo podjetja, ki so lani v znatni meri povečala storil-

Proti koroškimi Slovincem in njihovim predstavnikom uporabljajo nacistične metode

Celovec, 8. jan. Dopisnik Tanjug-a poroča: Organi avstrijske javne varnosti so 18. decembra zaslišali predstavnika Pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško dr. Franca Petka, zdravnika iz Velikoveca, in njegovo družino. Dr. Petek je bil zaslišan zaradi tega, ker se je preko telefona razgovarjal s sekretarjem Pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte glede načina, kako naj se omogoči delovanje antifašistov v Velikovecu.

Organi avstrijske javne varnosti so 31. decembra izvršili tudi preiskavo v hiši Sienčnika v Dobrli vasi ter istega dne aretirali slovenski antifašisti: Anico in Marijo Prajnik.

Avstrijske oblasti izterjujejo kazni, ki so jih nacisti odredili slovenskim kmetom

Celovec, 8. januarja. Dopisnik Tanjug-a poroča: List »Slovenski vestnik« prinaša članek, ki govori o tem, da avstrijski gospodarski organi izterjujejo kazni, ki so ostale neizplačane v času nacistične okupacije.

Leto dni pred porazom Nemčije so nacistične oblasti z velikimi kaznimi prisiljevale kmete, da so jim oddajali svoje poljedelske proizvode. Znano je, da so se slovenski kmetje Koroške odzvali pozivu OF na sabotažo in s tem škodili nacističnemu okupatorju. Kmeti Andervald Joško in Osovnik Ferdo iz Zihpolja sta bila leta 1944 kaznovana, ker nista predala nacistom predpisane količine žita. Ker pa je kmalu nato nacistična Nemčija propadla, je bilo nemogoče nacistom izterjati kazni. Razumljivo je, da nihče ni niti pomislil, da bi se kdaj kdor koli terjal plačila za to kazen. Pred kratkim pa sta kmetata prejela od uprave Centralne gospodarske zveze akt, s katerim ju pozivajo, da morata izplačati še ostanek kazni v znesku 750 šilingov, kar so jim naložili že nacisti zaradi sabotaže hitlerjevskih naredb.

»Avstrijske oblasti,« piše Slovenski vestnik, »smatrajo nacistične preselilne za pravilne in izterjujejo kazni, ki jih nacisti niso mogli več izterjati. Ta primer osvetljuje današnje vodstvo avstrijskih oblasti in gospodarskih ustanov, kjer še vedno sede nacisti, ki se drže nacističnih tradicij.«

nesrečnih vojnih žrtvah in o zverljivih usmrtilvah, potem so to na Koroškem edinole koroški Slovinci, ne pa bivši nacisti in šovinisti ter vneti germanizatorji koroških Slovincov.

Koroški šovinisti pomilujejo nacistične zločince

Celovec, 8. jan. — Dne 12. maja 1945, torej štiri dni po uradni kapitulaciji Hitlerjeve vojske, je padlo v borbi za Borovlje na Koroškem nad 120 slovenskih partizanov. Zloglasni vojni zločinec SS-general Rösener se je že začetkom maja dogovoril z guvernerjem Koroške dr. Rainerjem, da s svojimi SS-ovskimi in policijskimi tolpami skupno z belogardisti in ustaši nudi koroškim partizanom še nadalje odpor. SS-ovske tolpe so tedaj ropale po slovenskih vaseh in so zaradi tega roparji dobili zasluženo kazen. Od tistega časa je 16 SS-ovcev ležalo v gozdu blizu Glin kot resen opomin, da pravica ne zgreši svojega cilja.

Ubijalci, požigalci in zločinci so torej v obeh koroških šovinistov postali naenkrat nesrečne vojne žrtve. In tudi nemški župnik na Koroškem z nacisti vred prezira milijone ubitih in umorjenih po taboriščih, ječah in gramoznih jamah, na tisoče ustreljenih talcev in drugih nedolžnih žrtve, katere imajo na vesti nacisti. Pri koroških šovinistih milijoni nedolžnih ne zaslužijo priznanja, pač pa je peščica nacističnih zločincev pomilovanja vredna. Ti fašisti iz Borovlj niso pomilovali onih devet ranjenih partizanov, ki so po osvoboditvi zvesto in vestno branili koroško zemljo, in so jih mimoidoč ustaši in belogardisti ter SS-ovi ubili. In kaj naj rečejo o Kelihovi družini in Bajtiš pri Borovljah, ki so ji nacisti ubili tri člane v koncentracijskem taborišču, enega pa ustrelili na domačih tleh. Med temi umorjenimi je bila stara žena, ki je tri leta preležala v bolniški postelji. Toda za nacistične zverine to ni bil noben zadržek, da bi je ne odpeljali v ječo in v koncentracijsko taborišče. In vse te žrtve so bile iz fare nemškega župnika Geramba.

Ce ima kdo pravico govoriti o

V AVSTRIJI USTAVLJEN ŽELEZNIŠKI PROMET

Dunaj, 8. januarja. (Tanjug.) »Oesterreichische Volkstimme« prinaša članek, v katerem je med drugim rečeno:

»Ves avstrijski železniški promet in industrija, ki dela s pomočjo električne energije, sta ustavila obratovanje. Grozi nevarnost, da bo popolnoma paralizirano gospodarsko življenje dežele.«

Uprava državnih železnic je v kritičnem položaju. Generalni direktor zveznih železnic inž. Kahn je dal ostavko.

V članku je nadalje rečeno, da je Českoslovaška že pred nekaj meseci poskušala začeti pogajanja o dobavi 400.000 ton premoga Avstriji na ta način, da bi od Avstrije kupile tri plavže. Avstrijska oblastva pa so odložila predlagana pogajanja.

nost, prihranila material, znižala proizvodne stroške in si pridobila pravico, da iz dobička, doseženega leta 1946, plačajo določeni odstotek v sklad vodstev podjetij, čimprej lotila načrtnega izboljševanja življenjskih pogojev svojih delavcev in nameščenecv s sredstvi novega sklada.

Boji v Indoneziji zavzemajo vedno večji obseg

Ogorčene borbe med Indonezijci in Nizozemci v Palenbangu

Haag, 8. januarja. (Tass.) Po poročilih tiska se sovražnosti v Indoneziji širijo. Borbe se ne vodijo samo na Javi in Sumatri, ampak tudi na Borneu in Celebesu. Listi objavljajo izjavo predsednika vlade Indonezijske republike Sutana Sarirja v zvezi z napetim položajem.

v Shellovih rafinerijah v Paldžu, so stopili v stavko in znak solidarnosti v svojih rojaki, ki se bore proti nizozemskim četam.

Indonezijski so odločno odklonili nizozemsko zahtevo, da se umaknejo iz Palenbanga in okolice v obsegu 30 km.

Poročili Associated Pressa divjajo v Palenbangu po ogorčeni tridnevni borbi med indonezijskimi in nizozemskimi četami še vedno hudi požari.

V napadu na Palenbang so Nizozemci — uporabljali bombnike vrste »Michel«, topništvo in minometale, medtem ko sta neka topničarka in en rušilec z reke Muzi obstreljevala mesto s topniškim ognjem. Bombardirali so tudi taborišče, v katerem so iskali zavetja prebivalci mesta.

Indonezijski delavci, zaposleni v rafinerijah Sung Gerong (ki je last petrolejske družbe Standard Vacuum Company)

Montgomery v Moskvi

Moskva, 8. jan. (Tass.) Feldmaršal Montgomery je 6. januarja prispel v Moskvo. Istega dne ga je sprejel šef generalnega štaba oboroženih sil ZSSR maršal Sovjetske zveze Vasiljevski. Razgovor, ki je trajal okrog dve uri, je potekal v prijateljskem ozračju.

Feldmaršal Montgomery je 7. januarja obiskal v spremstvu vojaških atašejev Velike Britanije v Sovjetski zvezi višjo vojno akademijo »Vorošilov«, kjer se je zadržal v daljšem razgovoru z upravnikom akademije armadnim generalom Zaharovim.

Istega dne je šef generalnega štaba oboroženih sil ZSSR maršal Sovjetske zveze Vasiljevski priridel kosilo na čast feldmaršalu Montgomeryju.

Z NOVO USTAVO V BOLJŠO BODOČNOST

Naše ljudstvo na številnih sestankih diskutira o ustavi LRS in jo navdušeno pozdravlja. Tu in tam pa skušajo nekateri, ki so pod oplolom posameznih reakcionarjev, izrabljati te diskusije, a jih zavedno ljudstvo sproti razkrinkuje. Objavljamo reportažo s takega sestanka, ki jo je poslal naš dopisnik iz Rajhenburga.

Počasi se je napolnjevala soba pri Zupanovih. Skoraj nepretrgoma se je čulo v veži stresanje snega z oblek in čevljev. Po vrhovih za vasjo je bilo že do kolena snega, ki je med ostrim pišem ves dan naletaval.

»Saj bomo hišo razrinitili,« je pripomnil Kosov Tone.

»Res, toliko se jih je nagneto,« je dodala Korenova Polonca. »Govorijo, da bo nekdo prišel iz trga, a ga gotovo ne bo kakor zadnjikrat. Nocoj ga ne bo, ker je tako vreme zunaj, da še psa ne bi napodila iz hiše.«

Knezov Miha je pograbil te besede in dodal:

»Prav imaš, Polonca. Ne brigajo se za naše hribe, samo prej smo jim bili dobri, ko so še hodili po naših vrhovih in globučah.«

Njegove besede so razburile za pečo sedečo Liparjevo mater, ki ga je odločno zavrnila:

»Hm, ta je pa lepa. Že zopet godrnja, ko pa vsi hribovci dobro vemo, da niso Knezovi nikdar odrezali kruha partizanom. Dobili so samo, kar so si morali sami vzeti, čeprav so Knezovi najpremožnejši v naši vasi.«

Medtem je bila soba že tako nabita, da so nekateri morali stati v veži ali pa v kuhinji. Ker z okraja res še ni bilo nikogar, je nekdo predlagal:

»Končno bo pa že Zupanov Jošče kaj povedal. Če drugače ne more, naj pa kar prebere ustavo, saj je bil poprej dovolj let župan.«

Zupanov Jošče je precej zagrabil za predlog in začel ukazovalno:

»Torej možje in žene, sedaj pa nekoliko poslušaj, pa tudi vi otroci na peti mir, sicer bomo vse spodili domov. Ker ni nikogar iz trga, da bi vodil nocojšnji sestanek, bom pa kar

sam kot vaš predsednik krajevnega odbora poskusil. Dobili smo namreč nalogo z okraja, naj preštudiramo našo novo ustavo. Rečeno je, naj se ponudari pomen in važnost te ustave ter razliko od vseh prejšnjih. Ker nisem nikak govornik, mislim, da je najbolje, da jo kar začnem brati, pa boste že sami videli, kar je potrebno.«

»Glej ga na kak lep način se vsega izogne,« si je mislila Liparjeva mati.

»Teško je pač govoriti, česar človek ne občuti in ni nikoli doživel. Kar ne more pozabiti nekdanjih časov in svojega prejšnjega županovanja! Le zakaj so ga izvolili za predsednika krajevnega odbora? To dedovanje županstva bi se že lahko prenehalo!«

Iz teh misli se je zdramila Liparjeva mati, ko je Knezov Miha zopet začel robantiti:

»To je samo na papirju. Mi pa moramo le garati od zgodnjega jutra pozno v noč. Kdo nam pa kaj da, če si sami ne pritožemo. Kakšno načrtno gospodarstvo...«

»No, le pomiri se Miha, saj še nisem vsega prebral,« ga je opomnil bivši župan in sedanjí predsednik krajevnega odbora.

Liparjeva mati je Knezovemu Mihi hotela nekaj poštenih povedati, česar ni hotel takle županski predsednik, ki se boji zamere in drži s Knezovim. Tokrat še ni utegnula, ker je predsednik urno nadaljeval s čitanjem ustave, člena za členom.

Ko je predsednik čital, da je cerkev ločena od države, je nekaj žensk okrog Knezove Mihe zavreščalo, kot bi razdražil čebele v panju:

»Kaj jim je to napoti? Ne vemo, zakaj je to dobro. Nekakšen strah pa mora biti, saj že tako komaj kmotimo

naše otroke, ki jih še ob redeljah ne spravimo več v cerkev.«

Predsednik Zupanov Jošče je z namembom, v katerem je bilo opaziti zadovoljstvo, opazoval skupinico žensk, ki so se razburjale in hudovala. Mežnarjeva Urša je v znak protesta celo jezno odšla. Z resnejšim obrazom pa je ogledoval ostale sovaščane, ki so odobraval ta člen ustave. Ko se je v sobi nekoliko pomirilo, je proti Knezovemu Mihi posmehljivo in opravičujoče se dejal:

»Kaj se vendar jezite, saj nisem jaz kriv!«

Liparjeva mati sedaj ni mogla več vzdržati. Kri ji je šimlila v obraz in bliskoma je vstala. Najprej je samo nemo zrla predse, končno pa je bruhnilo iz nje:

»Sosedje, kaj ste ponoreli? Ali ste mar že popolnoma ob pamet?«

Glas se ji je tresel in solze so ji zalivale oči. Ze je hotela sest, ko ji je nekaj začelo prigovarjati, naj ne obmolkne, ker je sedaj prilika, da Knezovemu Mihi in njegovim pove, kar jo je že dolgo časa bolelo in mučilo. Zarla se je v petrolejko, ki je brlela izpod stropa, ter jim mirneje začela dopovedovati:

»Ne razumem se na politiko. Oči so mi močno odpovedale, da ne vidim prebrati časopisov, toda srce je še živo in mi sedaj v resnični svobodi še vse resneje bije. Gotovo mi bo kdo izmed vas rekel, kaj se stara bahnica meša v stvari, ki jih ne razume, ampak se naj bolj briga za bajto...«

Ljudje so jo molče in pozorno poslušali. Ko je za hip prekinila, so se v njo zapili nadovneti pogledi. Liparjeva mati je s povzdignjenim glasom nadaljevala:

»Pri tem pa nihče ne pomisli, da hiša in njive okoli nje niso več graščanske, temveč moje. Ze od pamtveka so se na tem koščku prostranega baronovega veleposestva Liparjevi borili s trdim življenjem. Do naše svobode pa niso nikjer v naši deželi obstojali zakoni in ustava, ki bi vrnila zemljo kmečkemu človeku, ki jo obdeluje, kot je to storila naša nova ustava.«

Liparjeva mati je zopet prestala. Zmislila se je v svojo tado preteklost

in jim jo s strastnimi besedami začela klicati v spomin:

»Vi se še spominjate onega leta, ko mi je moža ubilo na graščinskih gmajnah pri pobiranju lesa. Ko sem prosila za podporo, je nisem dobila, ker baron ni plačeval nikakega zavarovanja, čeprav je zanj delavcem odtegal denar. Nudgozdar mi je kasneje sporočil, da mi gospodar baron milostno poklanja meter drv. Vsa razburjena sem dedca nagnala in mu rekla, če gospodar baron misli, da je bil moj mož samo toliko vreden, pa naj požre še tista drva in konec besedi. Čez nekaj dni so me odpeljali orožniki, ker sem menda razzallala čast gospoda barona. Doma pa je ostal trop otrok od praznih loncih. Vprašam vas, kje je pa takrat bila ustava?«

Ko sem prišla iz zaporov, se je trpljenje šele začelo,« je naglo nadaljevala. »Trebja je bilo nasititi pet lačnih kljunov. Od rane zore do trde noči sem garala kot črna živina. Takratna ustava je štitala barona in drugo gospodo, mi pa smo bili brez vseh pravic. Pomislite, hoteli so nas celo spoditi iz graščinske bajte, češ da upornikov ne potrebujejo, ker imajo dovolj podložnejših hlapcev. Poleg tega jim moje garanje ni nadomestovalo dela mojega moža.«

Prišli smo iz dežja pod kap. Švabi so se razlezi po naši deželi kot ščurki po moji veži. Brez zakonov in ustave so morilci postopali z nami kot z živalmi. Zvedeli smo za partizane. Tudi moja starejša sinova Urban in Matevž sta z drugimi fanti odšla v hribe. Sredi najhušje zime se je pripodila v našo vas tolpa Nemcev, ki jih je vodil baronov sin, katerega so vse do takrat šteli vsakršne ustave in vsi zakoni. Obkolili so mojo bajto in me vrgli iz postelje. Drli so se nad menoj, kje imam sinova. Ker sem jim odgovorila, da sta tam, kamor je bilo treba iti, mi je baronov sin pljunil v obraz in me preko lica udaril s pasjim bičem. Moj najmlajši sin Janec se je postavil zame. Zavoljo tega je baronov sin mojega Janezka pred mojimi očmi ustrelil. Ko je Janezek umiral, mi je napolnil naj to pozem našemu Urbanu

in Matevžu. Nato so nas odveli v dolino in v nemška taborišča. Samo najmlajšemu sinu Tončku je spotoma uspelo pobegniti. S svojimi petdesetimi leti sem se kot osemdesetletna starka vrnila domov in sama brez hčera...«

Vaščani so se globoko zamislili v trpljenje Liparjeve matere, njih samih in nešteti drugih.

Soseska, povejte mi zdaj, kje je bila ves ta čas ustava in zakoni, ki bi nas ščitili? Nikjer je ni bilo. Bili pa so partizani, ki so se borili za svobodo, pravico in našo ustavo. Vidim, da se nekateri tega ne zavedate, ker greste mimo vseh žrtvev za svobodo in pravičnejše zakone. Nekateri vse to pozabljate in hočete takoj priti na vrh planine, ne da bi se prej vzpenjali po pobočju.«

Mnogi so ji molče pritrdjevali, nekaterim pa je postajalo nerodno. Liparjeva mati je sedaj hotela povedati do kraja, kar jo je že dolgo tiščalo v prsih:

»Nekateri se zmeraj ne morete odpreti oči. Potegujete se za takšne duhovnike, ki nekoč niso hoteli pokopati mojega moža, ker nisem imela denarja, da bi plačala za pogreb. Nasedate takim, kot je bil naš kmeti, ki sem ga spotoma, ko so me Nemci gnali v taborišče, prosila, naj mi pomaga. Izprijeni kaplan pa me je samo osorno pogledal in mi zabrusil: »Zena, to je pa tvoja kazen božja, ker si dopustila, da so tli sinovi k partizanom.« Kasneje je tudi sam prejel kazen božjo, ker je padel v borbi z našimi partizani, ko se je priključil našim izdajalcem.«

Ko sem nekatero nocoj poslušala, sem mislila, da sem zašla med ljudi, ki vsega tega niso prestali in doživeli. Odkar sem bila rešena okov, draga soseska, in sem stopila v nov sončni dan, sem vam želela vse to povedati,« je končala Liparjeva mati, ki je še vedno nepremično zrla v svetliko izpod stropa. V prsili ji je tudi nekaj odleglo.

V sobi je nastala nema tišina. Knezov Miha se je v zadregi spogledoval z Zupanovim Joščem, bajtarji in kmetje, ki so bili nekaj večji ali manjši baronovi tlačani, pa so ji prikimavali.

Sinkovič J.

Kako delajo Naproze v jeseniškem okraju

Nabavno prodajne zadruge v jeseniškem okraju so napravile veliko delo, predvsem kar se tiče razdeljevanja blaga. Napravile pa so nekatere napake, ki je prav, da si jih ogledamo v času, ko bodo posamezne zadruge imele svoje redne letne občne zbornice. Takoj je treba poudariti, da to niso napake, ki so svojstvene le za jeseniški okraj, ki bi jih nikjer drugje ne zagrešili. To so napake, pomanjkljivosti in nerednosti, o katerih je govoril tov. Marinko v svojem članku o naših zadrugah. Take napake se ponavljajo po vseh naših okrajih, v večini naših zadrug, le da tu ena bolj prevladuje, druga druga. Zato pa če govorimo določeno o napakah zadrug jeseniškega okraja, se to ne tiče samo njih, ampak naj bo v opozorilo vsem za boljše delo. Ne graja, temveč vzpodbuda.

V jeseniškem okraju so za zdaj Naproze takole razporejene: na Jesenicah, ta ima 14 poslovalnic in 4 gostilne; na Bledu, ima 9 poslovalnic; v Radovljici, 8, Kropa 3, Bohinjska Bistrica 3, Boh. Srednja vas in Ovišice imata po 1 poslovalnico. Najmočnejša je jeseniška Naproza, ki ima 1.022 članov, zaposlenih pa 57 uslužbencev. Prav pri jeseniški Naprozi, ki ima vse preveliki okoliš, se kažejo organizacijske hibe. Poslovalnice imajo po vseh okoliških krajih, tudi po oddaljenih, kjer bi bile lahko samostojne Naproze, v središču samem, na Jesenicah, pa ima upravni odbor pre malo razumevanja za širjenje potrebnih poslovalnic. Iz predmestja Plavža, ki je že blizu Hrušice, imajo člani po 4 km do svoje zadruge.

To so slabe strani, ki so posledica prevelike centralizacije in jih ponekod že tudi v jeseniškem okraju sproti popravljajo. Poslovalnica v Žirovnici, ki je spadala pod Naprozo v Radovljici, je pokazala tako uspešno samostojno delo, da se bo oddvojila, kar bo brez dvoma obema v korist. Zaradi svojega malega okoliša ima lepe uspehe in kaže vso agiliteto tudi Naproza v Kropi. Take primere morajo upoštevati povsod, koder je vzrok slabega poslovanja prevelika razsežnost posameznih zadrug.

Poleg »prodajne« pa si vzdevka »nabavna« kot marsikje tudi v jeseniškem okraju zadruge pre malo zaslužijo. Glede nabavljanja raznih kmečkih proizvodov je na prvem mestu Naproza v Radovljici. Tu so v juliju nabavili 727.547 kg, v septembru 24.956 kg, v oktobru 46.230 kg in v novembru 61.222 kg kmečkih pridelkov. Res je, da je okoliša Radovljice po svojem značaju za to najbolj primeren predel vsega okraja, res je pa tudi, da bi lahko dosegla še boljše rezultate, prav tako pa bi tudi ostale zadruge v tem pogledu lahko napravile več kot so. Velja pač za vse približno isto: zbiranja kmečkih pridelkov se lotijo navadno le takrat, kadar določeno opozorilo od zgoraj, ob raznih odkupih, tako krompirja, žita, sadja itd. In še v teh primerih so mnoge Naproze stale ob strani in so pri odkupu bore malo pripomogle. Dogaja se sicer, posebno v mestih in industrijskih krajih, da prebivalstvo kupi in preplača kmetom v okolici njihove pridelke. Prav

pri tem pa mora nastopiti zadruga s svojo vzgojno nalogo in prepričevati ljudi o nepravilnosti tega.

Tudi taki izgovori ne drže, kot jih navaja Naproza Bled, da je poskušala odkupovati, da pa se kmetje zaradi dobičkarstva niso odzvali. Povsod so posamezni kmetje, posebno večji, ki s prodajo svojih pridelkov kar preveč radi špekulirajo. Toda zadruge so pre malo obračajo do malega kmeta, do drobnega pridelovalca, češ da se jim majhnih količin ne izplača zbirati. Pa bi vendar na ta način dosegle zadruge večje uspehe kot doslej. Tov. Marinko pravi v svojem članku: Pri nas skoraj ni sledu o prvenstvenem tipu dejanske nabavno prodajne zadruge, o katerem govori naš zakon, to je zadruge na deželi, na vasi, ki ji je namen, da posreduje med mestom in vasio s tem, da oskrbuje kmeta z industrijskimi potrošnimi predmeti, odkupuje pa od njega poljedelske pridelke in jih posreduje mestnim konzumnim, oziroma državnim grostičnim in detajlističnim podjetjem. Res, na Jesenicah je Naproza in n. pr. v Ovišicah je Naproza, pa ni skoro nobene razlike med njima, čeprav so Jesenice industrijsko mesto, Ovišice pa vas. V obeh čakajo kaj jim bo »Navod« nakazal, da bodo razdelili svojim članom in s tem je že skoro njuno delo končano.

Pred kratkim so napisali po poročilih iz plenovom sindikalnih svetov, da jeseniška Naproza prodaja dražje blago kot druge trgovine. Zdej smo se podrobneje zanimali za take primere, toda konkretnih dokazov smo dobili bolj malo. Tu in tam je bil kak predmet res dražji kot drugje in temu je kriva največ neokretnost uslužbencev, poslovodij, knjigovodij itd. Nabavijo si n. pr. prevelike zaloge kakšnega predmeta, ki potem leži v skladišču kot mrtev kapital. Potem je bilo vprašanje embalaže, ki je zaradi visoke cene niso mogli spraviti v promet, v skladiščih pa je gnila in se kvarila. Sedaj je to rešeno, ker bo embalaža cenejša. To in podobno so le drobni vzroki podražitve predmeta. Težje je zaradi zadolženosti posameznih zadrug. Na Jesenicah je Naproza po osvojitvi prevzela stare konzumne prodajalne, zaradi neurejenosti prehrane pa je bilo treba čim bolj razširiti njihovo poslovanje. Odpirali so nove in nove poslovalnice, na Javorniku, v Kranjski gori itd. Porabili so precej denarja in to jih še sedaj teži. Tudi Naproza v Bohinjski Srednji vasi je precej zadolžena. To najbolj otežkoča njihov položaj in pri naši splošni kreditni politiki bo treba pomisliti na to, da bodo zadruge dobivale cenejše kredite. Pritožbe so tudi, da dobivajo nekatere poslovalnice večje kontingente kot druge. Večkrat so tega krivi poslovodje Naproz z napačnim računanjem — tukaj bo šlo laže v promet, pa je vseeno če drugje nimajo. Tako n. pr. radovljiška Naproza na veliko zalaga poslovalnice, kjer so zaposleni delavci pri gradnji hidrocentrale v Mostah, za druge pa istih predmetov zmanjka.

Do bi oni bolj pomagali uslužbenecem in tudi upravnim odborom, so sklenili na sestanku zadrugnikov na Jesenicah, da bodo bolj redno kontrolirali

poslovanje posameznih podružnic, strožje nadzirali njihovo delo in sproti odpravljali napake. Zavedajo se tudi, da je v nekaterih še vedno star zadrugni duh, ki stremi po dobičkarstvu, ki ima napačen odnos do državnega sektorja. V zadnjem času pa jim to dejstvo služi že kot nekaj ščiti, ki naj opraviči vse napake. »Kaj hočete, v zadrugnikih je še star zadrugni duh, se opravičujejo. Starega zadrugnega duha je treba odpravljati, ne pa s tem opravičevati napake. Tudi stari zadrugniki so koristni in vedo marsikaj, če smo jih pravilno vključili v delo, mnogi pa so se že več ali manj razkrinkali kot škodljivci in te je treba odstraniti. Za prevzgojo tega »starega duha« in za vzgojo novih mladih uslužbencev bodo priredili na Jesenicah v kratkem dva zadrugna tečaja.

Da pa je redna in strožja kontrola nujno potrebna, so dokazale razne poverbe v Naprozah jeseniškega okraja. Tak večji primer sedaj pretresajo na Jesenicah, kjer raziskujejo izgubo okrog 90.000 din. Ugotovljeno so tudi čudne zveze poslovodkinje s privatnimi trgovci, katerim je nabavljala razno racioni-rano blago, znana je njena enostranska postrežba svojim znanecem in prijateljem, marsikaj pa se bo še razkrilo.

Nemajhen vzrok vseh naštetih napak je v tem, da ni pravega sodelovanja med vodstvom zadrug in njenimi člani, da še ni prišlo do pravega kontakta med zadrugami in množičnimi organizacijami. Na Jesenicah je najbolj važno sodelovanje s sindikati. Krivda za nesodelovanje je na zadrugi in na sindikatih. Zdej je vzpostavljena zveza s stalnim delegatom, ki uravnava medsebojne odnose, ki kaže potrebo sindikatov in nepravilnosti pri preskrbi. Zelo malo je tudi bilo zadrugnih sestankov s člani, kjer bi jim vodstvo predložilo obračune in poročalo o delu. Na nekem množičnem sestanku v Slov. Javorniku so ljudje zahtevali odstop poslovodje v centrali na Jesenicah, ker poznajo njegovo protinarodno delo med okupacijo in so prepričani, da tudi sedaj ne bo služil njihovim koristim. Pa so še sedaj v vodstvu ljudje, ki tega poslovodjo zagovarjajo in tako poglabljajo nezadovoljstvo med svojimi člani. Ko bo prišlo do rednih sestankov vseh zadrugnikov, ki pa morajo tudi sami dati iniciativo zanje in se bodo sproti na njih pomenili kako se da zboljšati poslovanje njihove Naproze, potem bo delo zadruge imelo veliko večje uspehe kot doslej.

Velike nade polagajo v jeseniškem okraju na bližnje občne zbornice zadrug, češ takrat bomo odstranili vse nepravilne elemente, razčistili bomo vodstva in se temeljito pomenili o bodočem delu. Toda na vse to se je treba tudi temeljito pripraviti in v prvi vrsti ne sme tega pozabiti sindikat. Na zadnji seji KSS na Jesenicah so vprašanju bližnjih občnih zborov zadrug posvetili pre malo pažnje in ga odložili na prihodnje zasedanje plenuma. Takrat bo že pozno. Naproze v jeseniškem okraju so potrebne čim prejšnje pomoči množičnih organizacij.

V Trbovljah so se sestali člani rudarskih tekmovalnih komisij

V ponedeljek je bila v Trbovljah širša seja tekmovalne komisije na kateri pa so bili prisotni tudi člani uprave. Razpravljalo se je predvsem o zaključnem novembrskem tekmovanju, o napakah, ki so se dogajale in o bodočem prvomajskem tekmovanju. V Ljubljani diskusiji, ki se je razvila, je bilo opaženo, da ponekod še sedaj ne razumejo smisla tekmovanja. Tako je na pr. član tekmovalne komisije v rudniku Pečovnik izjavil, da pri njih ne morejo tekmovali, ker je majhen obrat in bi zaradi tekmovanja trpela produkcija. Smisel tekmovanja pa popolnoma drugače razumejo v rudniku Senovo pri Rajhburgu, kjer bodo v nedeljo tekmovali v popravilu jamskih rovov, kar bo omogočilo k dvigu produkcije. Potrebno bi bilo, da isto pomenjajo rudarji s Pečovnika, kakor tudi po ostalih revirjih, ker gre tudi to v uspehe tekmovanja. Nadalje je pokazalo, da so bili uspehi večji tam, kjer so bile dane vse tehnične možnosti, kjer so pri tekmovanju sodelovali tehnični strokovnjaki in kjer si je sindikalna organizacija poprej dovolj prizadevala s populariziranjem tekmovanja.

Izbrali so ožji odbor tekmovalne komisije, ki bo izdelala načrt za prvomajsko tekmovanje in bo predložen vsem rudarskim sindikalnim podružnicam Slovenije.

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Zagreb šteje 266.892 prebivalcev. Jeseni je bilo v Zagrebu po 15 letih ljudsko šteje. Zadnje ljudsko šteje je bilo leta 1931, ko je Zagreb šteje 191.714 civilnih in vojaških prebivalcev. Lani pa so našli 266.892 samo civilnih prebivalcev, tako da je število prebivalcev naraslo v petnajstih letih za 75.178 ali 39,21%.

13.000 ha bodo pridobili za kmetijstvo na Kosovem in v Metohiji. Ugotovljeno je bilo, da je na Kosovem in v Metohiji mnogo ledin, ki so primerne za obdelavo. Začela so se velika dela, da preorjejo ledine ter obdelajo zemljo. Tako bodo n. pr. pri Prištini nasadili trto na površini okrog 90 ha. Pri teh delih sodelujejo vse množične organizacije.

Štiri najboljša podjetja v Dalmaciji lani so bila: »Jadranske ladjedelnice«, cementarna »Majdan«, tovarna »Aluminij« in »La Dalmatinska«. Na podlagi rezultatov novembrskega tekmovanja so bila proglašena za najboljša delovne kolektive v LR Hrvatski.

2 milijona din so zbrali za obnovu vasi zagrebški obrtniki med novembrskim tekmovanjem. Prvotno so se obvezali, da bodo zbrali 700.000 din, v resnici pa so zbrali 2 milijona. Najbolje so se izkazali barvarji.

Lep razvoj zadrugništva v Bosni in Hercegovini. Število članov Glavne zadrugne zveze za Bosno in Hercegovino je lani naraslo na 844. Med temi je bilo 643 kmetijskih nakupno-prodajnih zadrug, 103 delavske namesitjske potrošniške zadruge, 56 produkcijske pridelovalnih, 35 obrtnih itd. Zadruge oskrbujejo okrog milijon prebivalcev Bosne in Hercegovine.

Obnova enega največjih mostov na Donavi. Pred pol letom so začeli obnavljati velik železniški most čez Donavo med Erdulom in Bogojevim. Delo je doslej dobro napredovalo. Most je dolg okrog 800 m ter bo drugi največji most na Donavi. Računajo, da bo delo končano v drugi polovici tega leta.

Delo mladinskih brigad na progi Preserje - Borovnica

V začetku decembra sta na progi Preserje - Borovnica prišli dve brigadi, da bi pomagali dograditi progo, ki je važnega gospodarskega pomena za našo državo. Kljub mrazu, slabemu stanovanju in drugim pomanjkljivostim, ki so se pri delu pojavile, je naša mladina dosegla zelo lepe uspehe.

Od 3. decembra do 3. januarja je celjska mladinska delovna brigada »Biba Růek«, ki je delala na usku, gradila nasip in čistila cestnišče, izkopala in izvozila 5139 vagončkov, to je 4745,66 m³ zemlje in kamenja. Obiščenih in splani-ranih je bilo 2105 m² cestišča, prenesli so 220 kom. opeke in 270 tračnic. Skupno so delali 26.609 ur.

Tudi kulturno prosvetno delo in fizikultura sta se med mladino uspešno razvijala. Imeli so vsakodnevno jutranjo telovadbo in 17 telovadnih ur, kjer so večžali za ZREN.

V kulturno prosvetnem delu je mladina v tem kratkem času pridobila mnogo, kar ji bo posebno koristilo pri nadaljnjem delu na terenu. Imeli so 4 strokovna predavanja, kjer so se spoznali z življenjem v ZSSR, pri političnih urah, ki jih je bilo 25, so študirali osnutek ustave LRS, statut mladinske organizacije in drugo. Pri čitalnih urah, ki jih

je bilo 17, so čitali dnevno časopise. Organizirali so 15 pevskih točk, priredili so 2 kulturni predstavi in nekaj veselih večerov. V brigadi so bili 4 stenski in 7 žepnih časopisov, ki so se menjavali in izhajali tedensko. Brigadirji so v delu in študiju pomagali okoliški mladini ter so se v tem času udeležili 10 množičnih sestankov. Filmsko podjetje Slovenije je obiskalo naše gralitelje in jim predvajalo 2 filma.

Tudi novomeška brigada »Franca Rozmana« je v svojem delu dosegla mnogo lepih uspehov, zlasti v kulturno prosvetnem delu. Organizirali so 28 raznih predavanj, 35 čitalnih ur, v brigadi je bilo 6 stensčasov, ki so se menjali trikrat. Priredili so nekaj kulturnih predstav in veselih večerov. Fizikurno delo se ni razvijalo povoljno, ker je imela mladina silno slabo stanovanje, slabo razsvetljavo, delovno mesto pa je bilo oddaljeno od stanovanja 7 km.

Na zaključni svečanosti sta bili obe brigadi za svoje požrtvovalno delo nagradi, dobili sta naslov »udarni brigadi«. Za marljivo in požrtvovalno delo je bilo v celjski mladinski brigadi poveljanih 38 mladincev in mladink, v novomeški pa 13 mladincev in mladink.

Uspehi mladinske organizacije na gimnaziji v Mariboru

Maribor, 8. januarja. Mladina mešane gimnazije v Mariboru je 100% organizirana v mladinski organizaciji. Od III. kongresa Ljudske mladine Jugoslavije je imela 145 sestankov aktivna in grup, ki se jih je udeležilo 97% mladine. Organizirala je 17 učnih krožkov, ki jih obiskuje 180 srednješolcev. Ustanovila je šolsko zadrugo v kateri kupuje šolske potrebščine 1070 zadrugnih članov. V raznih delovnih akcijah je sodelovalo 183 mladincev in mladink, ki so popravili 150 m ceste v Mariboru in v 17.000 prostovoljnih delovnih urah splanirali park pred šolskim poslopjem. V nabiral-

nih akcijah je mladinski aktiv zbral 16.300 din, 5807 kg starega materiala in 700 konzervnih skatel.

Mladina se aktivno udeležuje tudi v kulturno-prosvetnem delu. Od III. kongresa ZMJ je mladina priredila 20 raznih proslav, ki se jih je udeležilo 94% vse mladine. V mladinski organizaciji so osnovali študijske, umetniške in znanstvene krožke, v katerih sodeluje 642 mladincev in mladink.

Mladina na Državni mešani gimnaziji v Mariboru, bo z delom in učenjem, kakor tudi v delovnih akcijah izpolnjevala obljubo, ki jo je dala maršalu Titu.

Obisk predstavnikov moskovskega radio-komiteta

Te dni so se mudili v Sloveniji predstavniki moskovskega Radio-komiteta, tovariši Ovtarov, Manuilov in Spicin. V Jugoslavijo so prispeli skupaj s sovjetsko delegacijo za slovanski kongres v Beogradu, po kongresu pa so ostali v naši državi, da zberejo za Radio Mosko kar največ materiala.

Bratski gostje so si ogledali najlepše predele Slovenije, v prostem času so obiskali tudi Postojnsko jamo. Naše prirodne lepote so jih navdušile, še bolj pa jih je navdušil uspeh njihovega dela. Zbrali so namreč mnogo materiala, ki ga je doslej njihov radio občutno pogršel.

Tovariš Aleksander Ovtarov se je zanimal v prvi vrsti za naše narodne, partizanske in umetne pesmi. Povedal je, da dobiva Radio Moskva mnogo pisem iz vseh krajev sveta, v katerih poslušalci vprašujejo, zakaj je v oddajah moskovskega radia tako malo pesmi narodov Jugoslavije. Razlog za to je dokaj razumljiv. Radio Moskva namreč nima na razpolago skoraj nobenih plošč z našo pesmijo. Naloga tov. Ovtarova je bila, da nabavi posnetke pesmi, ki bodo služile moskovskemu radiu. V Ljubljani je tov. Ovtarov posnel na magnetofonski trak okrog 30 slovanskih pesmi, od tega deset partizanskih. Deset pesmi je zapel Centralni sindikalni zbor pod vodstvom Franceta Marolta, deset pesmi je tov. Ovtarov prekopiral s plošč, na katerih je posnet zbor JA Srečko Kosovel, ostale pesmi pa so izvedli: Slovanski vokalni kvintet, Fantje na vasi, Vaski kvintet in solista Fric Lupša ter Dana Ročnikova.

Pavel Manuilov je prišel v Jugoslavijo, da sestavi radiofilm o naši domovini. Radiofilm je zelo zanimiva oblika darskega reportaže, ki ji v Sovjetski zvezi posvečajo precej pažnje. Če hoče Ra-

dio Moskva prikazati svojim poslušalcem na najzanimivejši način zelo obširno temo, potem se odloči za to vrsto oddaje. Dopisnik prepotuje celo pokrajino ali državo, snema na magnetofonski trak najrazvirnejše trenutke v življenju te dežele, in potem v studiu montira odlomke iz zbranega materiala v zanimivo, pestro in vsebinsko povezano enoto, v radiofilm.

Pavel Manuilov je s pomočjo tehni-ka Pavla Spicina zbral v Sloveniji precej posnetkov. Snemal je govor predsednika vlade LR Slovenije tov. Mihe Marinka, intervju s predsednikom Prezidijske Ustavodajne skupščine LRS tov. Josipom Vidmarjem, posnel je najzanimivejše trenutke iz življenja delovne kolektiva na Jesenicah in del našega ljudstva po dolenskih in belokranjskih vaseh. Na trak je posnel pogovore z borel-partizani in še marsikaj zanimivega. Ogledal si je kraje, kjer se je najmočnejše razplamtela osvobodilna borba slovenskega ljudstva in tako dopolnil material, ki mu bo služil za izdelavo radiofilma o vsej Jugoslaviji.

Sovjetski gostje so si z zanimanjem ogledali delo naše radijske službe in zadržali, da je radio v Titovi Jugoslaviji dosegel zelo pomembne uspehe, čeprav so naši kadri na tem področju še zelo mladi in se morajo boriti s precejšnjimi tehničnimi težavami. V nagovorih s tovariši iz slovenskega radia so predstavniki moskovskega Radio-komiteta prenesli k nam mnogo svojih bogatih izkušenj. Iz Slovenije so dpotvali zadovoljni z uspehom svojega dela, ki bo brez dvoma pripomogel k še večjemu spoznavanju naše domovine v bratski Sovjetski zvezi in med vsemi poslušalci Radia Moskve.

G. Kozlov: Gospodarsko proračunavanje v socialistični družbi

Državna založba Slovenije bo v kratkem izdala v slovenskem prevodu delo sovjetskega gospodarskega strokovnjaka G. Kozlova: »Gospodarsko proračunavanje v socialistični družbi«.

Pojem gospodarskega proračunavanja (hozraččet) ne obsega le računovodstva podjetij. Ta pojem je mnogo širši. Kozlov sam, pisec knjige, ki jo bomo v prevodu predali javnosti, označuje gospodarsko proračunavanje kot osnovno metodo načrtnega upravljanja socialističnih podjetij. Ker se pa v socializmu največji del gospodarske dejavnosti usmerja preko podjetij, velja »hozraččet« kot osnovna metoda načrtnega gospodarstva sploh.

Knjižica je namenjena tistim, ki študirajo politično ekonomijo in gospodarški praktikum, ki ne žele zaiti v goli praktikum ter bo zato dobrodošla odgovornim tovarišem v podjetjih in na vodilnih mestih sploh.

OSREDNJA LJUDSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

priredi v petek, 10. januarja, ob šestih zvečer v Frančiškanski dvorani predavanje o koroških Slovencih v boju za svojo svobodo.

Predaval bo tov. DUSAN PIRJEVEC - AHAC, delegat Zveznega zunanega ministrtva FLRJ pri Predsedstvu vlade LRS.

FIZKULTURA

Smučarske tekme mariborskih fizikulturnih aktivov za fizikulturni znak

V nedeljo so bile na vzhodnem delu Pohorja, pri Mariborski koči, smučarske tekme, katere sta organizirala FD »Zeleznikar« in FD »Polet«. Proga je bila sorazmerno težka, posebno za tekmovalce za »Zren«, ker je bilo nad polovico proge v vzponu. Tekmovalci so morali napeti vse sile, če so hoteli izpolniti norme za fizikulturni znak.

Tekme so se pričele ob 9. uri z nastopom mladincev, katerim so sledile mladinke in člani. Tekem so se udeležila tri fizikulturna društva: FD Železnikar, Polet in Kovinar s fizikulturnimi aktivni tovarne Erlih, Huter, DES in Naproze.

FD Kovinar (2 mladincev in 4 člani). Na 3 km je bil med mladinci prvi Novak Franc 13.05 min, a med člani na 10 km Grčar Bogomir 1.06.25.

FD Polet: Tekmovalo je 16 mladincev, 1 mladinka, 9 članov in 2 članice.

Rezultati: 3 km mladinci: 1. Vagner

Herbert 13 min; 2. Randu Pavel 13.20; 3. Andrejčič Radovan 15.45.

10 km člani: 1. Legvart Vladimir 50 min 52 sek.; 2. Šubič Janko 59.58 min.; 3. Fabič Erno 1.05.55.

Za fizikulturno značko je doseglo normo 8 mladincev in 10 članov, FD Polet je izvršil še propagandne tekme v slalomu z 22 vratici in 100 m višinske razlike.

1. Ivan Levčičnikar 58 sek 5 desetink (član), 2. Marguč Ernest 1.5 3 desetinke (član), 3. Cizej Marjan 1.5 sek. 5 desetink (mladinec).

FD Železnikar.

Tekmovalo je 23 mladincev, 1 mladinka, 4 članice in 33 članov.

Rezultati so naslednji:

Mladinci: 3 km: 1. Guzel Smiljan 14.24, 2. Pistor Oskar 17.45, 3. Fasajič Alojz 18.45.

Mladinke 3 km: 1. Pirnat Branka 22.55, 2. Članice 4 km: 1. Mrvar Jožica 32.31, 2. Pišinger Boža 32.39.

Člani 10 km: 1. Herič Jože 51.34, 2. Čerpes Miško 55.37, 3. Muraus V. 55.43.

Ugodne snežne razmere, krasen dan ter doseženi uspehi so vzbudili še večje veselje do smučanja.

Vojaki enote KNOJ-a v Kranjski gori so tekmovali v teku in slalomu

V nedeljo popoldne so imeli vojaki KNOJ-a v Kranjski gori tekmovanje v teku na smučeh na progi 18 km, katerega so se udeležilo 28 tekmovalcev. Proga je bila že precej zgajena, vendar pa so tekmovalci tekli dobro in prišli vsi na cilj. Prvi je prišel na cilj Sparovec Vinko v času 1.25, 2. Stanovnik Viktor 1.3.12, 3. Kramar Lado 1.3.25, 4. Menčinger Alojz 1.8.35, 5. Vidmar Stanko 1.10.15, 6. Kavčič Andrej 1.11.10, 7. Kranjc Emil 1.13.30 itd.

Popoldne pa so bile tekme v veleslalomu v Kranjski gori. Tudi tu je bil teren ledeno gladak, saj je na njem že ves dan mrgolelo snužarjev. Vendar pa tekmovalcev to ni motilo, kot jih ništa motila mrz in veter. Slalomsko proga je bila dolga 1200 m z višinsko razliko 820 m in 12 vrati. Med 24 tekmovalci, ki so tekmovali v tem veleslalomu, je prišel prvi na cilj Huter Zvonko v času 2.05, 2. Saksida Ivan 2.10, 3. Magnik Marjan 2.30, 4. Tvpine Milan 2.53, 5. Kelih Anton 2.55, 6. Pahor Miloš 3.05, 7. Tušar Stane 3.07 itd.

Tovariši iz KNOJ-a v Kranjski gori so se v tem res medsebojnem tekmovanju borili kot na prvenstvu ter so pokazali lepo tehnično znanje v teku in veleslalomu. Še bolj kot za ostalo prebivalstvo je fizikultura važna za našo vojsko, saj se pri tem najbolj utrjujejo. Posebno so se izkazali nekateri novinci, ki prej niso tekmovali v smučanju. Pod strokovnim vodstvom, pod katerim se vadijo tudi smučarji v drugih edinicah, se naši vojaki marljivo pripravljajo za armadna tekmovanja. Mnogi tovariši iz ostalih republik, ki si pred vojno nikakor niso mogli predstavljati, da se bodo kdaj smučali in to še celo v vojski, se marljivo in z velikim navdušenjem pripravljajo za tekmovanje za fizikulturni znak.

Danes hockey tekma FD Zagreb : Hockeyski aktiv Ljubljane

Danes ob 20. uri bo imel ljubljanski hokejski aktiv v gosteh prav dobro zagrebško hokejsko ekipo FD »Zagreb«. FD »Zagreb« je zadnji ponedeljek premagal moštvo FD »Mladosti«, ki si je na medmestnem hokejskem troboju mest Ljubljana, Zagreb, Varaždin osvojil prvo mesto. Zagrebčani imajo v svojih vrstah nekaj odličnih igralcev in prav gotovo bo srečanje z našim moštvom zanimivo. To so zadnje priprave za bližnje državno hokejsko prvenstvo, ki bo v Ljubljani 17. in 18. januarja. Tekma bo na igrišču pod Cekinovim gradom. Vabimo vse prijatelje lepega zimskega športa.

Končalo se je prvenstvo FLRJ v boksu

V ponedeljek se je v Novem Sadu končalo prvenstvo FLRJ v boksu. V finalnih borbah je nastopilo pet parov. V bantam kategoriji je Blondić (Hrvatska) premagal Tota (JA) s tehničnim knock-outom. V lahki kategoriji je v finalni borbi Sovljanski (JA) po točkah premagal Ilića (Srbija) ter s tem postal prvak v tej kategoriji za to leto. V srednji kategoriji je Džepina (Srbija) premagal Tenčića (Hrvatska) in s tem postal prvak FLRJ v srednji kategoriji. V težki kategoriji si je osvojil prvenstvo Virag (Hrvatska), ki je s tehničnim knock-outom premagal Mičevića (Srbija).

Vremenska napoved za četrtek, dne 9. januarja: Oblačno pozneje bo začelo snežiti. Mrz bo nekoliko popustil. Zjutraj še -12 do -15 stopinj. V prihodnjih dneh bo verjetno mrz popustil. Pričakovati je padavine.

TURISTIČNO VREMENSKO POROČILO z dne 8. januarja ob 7. zjutraj:

BOHINJ: -17, oblačno, 30 em pršiča.

RATEČE PLANICA: -18, oblačno, 10 em pršiča na 90 em podlage, skakalnica uporabna.

KRANJSKA GORA: -13, oblačno, 15 em pršiča na 40 em podlage, skakalnica uporabna.

DOLENJSKE TOPLICE: -20, delno oblačno, 5 em pršiča na 15 em podlage.

Za najboljšo fizikulturno društvo v Srbiji je bilo proglašeno FD »Jedinstvo« iz Smedereva, za najboljši vaški aktiv je bil proglašen aktiv iz vasi Aleksandrova (Topličko okrožje).

Dopisi »Ljudski pravici«

SLOVENSKA ISTRA

Kulturno življenje italijanske manjšine

V Kopru je bila izvoljena lansko leto prosvetna komisija za italijansko manjšino. Komisija urejuje in vodi vse šolsko življenje sama. Poleg komisije je tudi italijanski šolski nadzornik za Slovensko Primorje pod cono B, ki nadzoruje vse italijanske šole.

Italijansko prebivalstvo ima svoje šole in učitelje. V koprskem okraju je 12 osnovnih šol, 120 razredov in 107 učiteljev. Učitelji imajo povprečno po 23 do 24 učencev; nadalje je 7 srednjih šol s 36 razredi in 63 profesorji, 3 otroškimi vrtni in 1 privatno osnovno šolo.

Tudi ljudska prosveta je sedaj zelo razgibana med italijanskim prebivalstvom. V vsem okraju je 9 prosvetnih društev, 5 godb na pihala, 7 dramskih skupin, 6 knjižnic, 4 orkestri in 4 pevski zbori. Redno se vršijo večerni tečajji za pouk slovenščine. Ljudska oblast podpira razvoj in okrepitev društev, poseb-

no knjižnic. Po zgledu slovenskih prosvetnih društev, ki so začela delovati takoj po osvoboditvi, se je začelo razvijati tudi delo v italijanskih krožkih. Do sedaj so posebno agilne dramske skupine, orkestri in fizikulturne sekcije. V tem prednjačijo posebno Izola in Piran, v Kopru pa sta se formalni pred kratkim dve novi skupini. V okviru tekmovanja za ZREN se vrše vsako nedeljo tečajji za inštruktorje v slovenščini in italijanščini.

V zimskih mesecih se je kulturno življenje še poglobilo in razširilo, lepe, moderne knjižnice so odprte vsem, da se lahko kulturno izobražujejo in dvigajo svoje znanje v brezplačnih tečajih.

Medtem ko v coni B italijanska manjšina uživa vse kulturne svoboščine, v coni A požigajo zavezniški slovenske knjige in preganjajo naše kulturne in politične ustanove. A. Bubnič.

DOLENJE LAZE PRI RIBNICI

Novoletna beseda kmečke žene

Čeprav je nekako skrita naša vasica, vendar jo je zajel val novega časa, novih delovnih podvigov, kakor vse kraje naše domovine. S tako radostjo dojemamo življenje, kot da smo se prebudili iz stoletnih sanj. Mi starejši smo nanovo zaživeli z našo mladino. Vemo, da se nam je vsem treba mnogo učiti. Ko mladina prireja študijske sestanke, se ji pridružimo tudi starejši. Na teh sestankih smo skupaj preštudirali statut LMJ, razne zakone, ki jih sprejema Ljudska skupščina FLRJ, sedaj bomo pa študirali snutek ustave LRS. Tako važne stvari obravnavamo na teh sestankih, da nam ni nič težko hoditi v pol ure oddaljeno Ribnico.

Naš krajevni okoliš šteje 380 prebi-

valcev. Smo povečini sami mali kmetje. Naša zemlja je kamenita in skopa, vendar smo se odzvali dolžnostnemu odkupu presežkov. Sena so oddale Dol. Laze, Brez in Zapuše 6000 kg, krompirja 6400 kg in fižola 300 kg.

Za poplavljenec v Albaniji smo zbrali 1000 din in za mladinski internat v Ribnici prispevamo mesečno 180 din.

V vasi je kamnolom, v katerem so prej drobili kamene z rokami, danes opravlja to drobilec, Kar veselje je gledati naše može in sinove, s kakšno hitricjo prevažajo samokolnice in se pri tem pogovarjajo, kako vse drugače je sedaj za delavca, ko ga ne izkoriščajo razne pijavke pri njegovem delu.

Moja želja za novo leto je, da bi nas vse pri vsem delu spremljala natančnost, vztrajnost in pravičnost, ker le tako bomo lahko povsod napredovali.

Prijatelj Terezija.

OBVESTILA

Opozorilo povratnikom iz inozemstva

Vsi izseljenoci, ki so se po 1. oktobru 1946 vrnili v domovino in v inozemstvu uživali bodisi starostno ali onemoglostno pokojnino, bodisi nezgodno rento, naj se prijavijo pisмено ali osebno najkasneje v roku treh mesecev pri Filiali državnega zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani, Gajeva ulica

5-II ali pri Filiali v Mariboru. Tam bodo prejeli navodila, katere listine morajo predložiti, da jim bo naše socialno zavarovanje moglo izplačevati akontacijo na inozemsko rento ali pokojnino, dokler ne bo urejeno redno prejemanje rente ali pokojnine iz inozemstva. — Iz pisarne Min. za delo LRS.

OBJAVA

Začenja se osnamljanje zemljiške knjige za kat. občino Sela, ki je bila po vojnih dogodkih uničena. V ta namen so razgrnjeni in vsakomur na vpogled posestni listi in drugi pripomočki v Selah h. št. 9, od dne 8. januarja 1947 dalje. Istotam se bodo vršile od 23. januarja 1947 dalje poizvedbe, h katerim naj pridejo vsi lastniki, da se izsledijo njihove lastninske pravice. Prijavljajo naj svoje pravice na zemljiških tudi zastavni upniki in drugi upravičenci, da se bodo moglo vpisati v zemljiško knjigo. Prijave teh pravic se podajajo pri krajnem sodišču v Novem mestu, ob času razgrnitve in poizvedb v kraju poslovanja v Selah št. 9. Podrobnosti so razvidne iz Uradnega lista LRS z dne 28. 12. 1946, št. 80 priloga.

OPAZORILLO MESTNEGA VODOVODA

Uprava Mestnega vodovoda v Ljubljani opozarja vse upravitelje hiš in hišne lastnike, naj zavarujejo pred mrazom v svojih hišah vodovodne instalacije, predvsem pa vodomer.

Za vodomer, ki je slabo zavarovan pred mrazom in bo zamrznil ter s tem poškodoval ali povsem uničil, je odgovoren lastnik hiše, odnosno njen upravitelj. Vsi stroški, ki so v zvezi s popravilom vodomera, ki je last Mestnega vodovoda, se bodo odmerili hišnim lastnikom.

Pripominjamo, da je nabava novih vodomerov, kakor tudi novih nadomestnih delov zaenkrat zelo otežkočena in draga. Zato naj se skrbno zavarujejo pred mrazom mesta, kjer je vgrajen vodomer, kar je v interesu lastnika hiše.

Opozarjamo vse konzumente naj štedijo z vodo. Reguliranje straniščnih rezarjavov.

DNEVNE VESTI

Pevski zbor iz Trsta — Sv. Ivan koncertira v unioński dvorani v soboto 11. ob pol 2. Zbor vodi Fran Venturini in pevke nastopijo v slikovitih tržaško okoliščinskih narodnih nošah. Spored obsega naše umetne, narodne in partizanske mešane zbornice. Prodaja v knjigarni Glasbene matice.

Kranj in Tržič z okolice opozarjamo na koncert pevskega zbora iz Trsta, ki bo v nedeljo, 12. januarja in sicer v Tržiču ob 15. v Kranju ob 19. uri.

V večerašnji številki se je napravila pomota in je bil objavljen oglas »Za takojšen nastop potrebujemo več strojnih inženirjev itd. tovarne Litostroj. Ker pa oglas ne bi smel biti objavljen, ga razveljavljamo.

PRESKRBA

DELITEV MESSNIH IZDELKOV

MLO — oddelček za trgovino in preskrbo v Ljubljani obvešča potrošnike okrožnega mesta Ljubljane, ki so upravičeni prejemanju mesa, da prejmejo v četrtek 9. januarja t. l. od 15—19 ure mesne izdelke za mesec januar v sledečih količinah:

živilska nakaznica TD I in III, odrezek TD 101 Jan., 30 dkg.

živilska nakaznica SD I in III, odrezek SD 201 Jan., 30 dkg.

živilska nakaznica LD I in III, odrezek 301 Jan., 30 dkg.

KINEMATOGRAFI

LJUBLJANA, UNION: Sovjetski film v naravnih barvah »Prvomajska parada v Moskvi 1946«, sovjetski kulturni film »Tadžikistan«, »Obzorjaka Oktobra«. Predstave ob 16.15, 18.15, 20.15. SLOGA: Ameriški film »4 mlade žene«, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. KODELJEVO: Sovjetski film »Abajeva pesem«, tednik. Predstava ob 20. Siska: Francoski film »Decembrska noč«, tednik. Predstava ob 19.

MARIBOR, ESPLANADE: Sovjetski film »Otok skrivih zakladov«, tednik. GRAJSKI: Sovjetski film »Dva borca«, tednik. CEJLJE, METROPOL: Zaprt. DOM: Ameriški film »Mušketirji zapadna«, tednik. KRAJ: Sovjetski film »Otroci kapitana Granta«, tednik. PTUJ: Sovjetski film »Cirkus«, tednik.

Sporedi od 16. do 13. 1. 1947

BLED: Francoski film »Lapa Helena«, tednik. Od 11—12.

BREZICE: Sovjetski kulturni film »Človek in opica«, tednik. Od 11—12.

CRNA: Sovjetski dokumentarni film »Berlin«, tednik. Od 11—12.

DOL LENDAVA: Sovjetski film »Visoka nagrada«, tednik. Od 11—12.

DOMZALE: Jugoslovanski dokumentarni film »V imenu naroda«, tednik. Od 11—12.

DRAVOGRAD: Jugoslovanski dokumentarni film »Beograd«, tednik. Od 11—12.

HRASTNIK: Sovjetski film »Dnevi in noči«, tednik. Od 11—13.

IG: Sovjetski film »Fant iz našega kraja«, tednik. Od 11—13.

JESENICE: Sovjetski film »Osvobođenje Češkoslovaške«, tednik. Od 10—13.

KAMNIK: Sovjetski dokumentarni film »Jugoslavija«, tednik. Od 11—13.

LASKO: Sovjetski film »Neulovljivi Jan«, tednik. Od 11—12.

LITLJA: Slovenski dokumentarni film »Mladina gradi«, sovjetski »Kino koncert«, tednik. Od 11—12.

LJUTOMER: Sovjetski film »Na senčino zapoved«, tednik. Od 11—12.

LOGATEC: Ameriški film »Mladi Edison«, tednik. Od 11—13.

MENGES: Ameriški film »Luč v megli«, tednik. Od 11—13.

MEZICA: Sovjetski film »Mladost Maksima Gorkega«, tednik. Od 11—12.

MURSKA SOBOTA: Sovjetski film »Vrnitev«, tednik. Od 10—13.

NOVO MESTO: Sovjetski film v naravnih barvah »Kameniti cvet«, tednik. Od 10—12.

ORMOŽ: Sovjetski film »Cirkus«, tednik. Od 11—12.

iztočnih pip in ostalih vodovodnih instalacij naj spravijo v tako stanje, da bo pri najmanjšem protoku vode zavarovana hišna vodovodna instalacija pred zamrzjenjem.

OBJAVA

Društvo slovenskih književnikov obvešča svoje člane, da se bo v petek 10. t. m. ob 20. uri vršil v klubski sobi kavarne Slon članski sestanek, na katerem se bo obravnavalo vprašanje honorarjev.

OBVESTILO RDECEGA KRIZA

V poizvedovalno-informacijskem oddelku Rdečega križa Slovenije, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 1-II, naj se javijo ustno ali pisмено sledeče osebe ali njih svoji:

Oblak Franc, Karner Johan, Jurjevič Josip, Vabič Josip, Ferant Vladimir, Tyll Olga, Matloch Stefanija, Kirchner Alojzija, Crovatin Norma, Celarič Nuša in Marušič Katarina.

Istotam naj se javijo svoji umrlih in sicer:

Ukmar Jožef, Škočir Jožef, Raška Agnes, Marinček Alojz, Lubeč Valentin, Pečelj Jovan, Jordan Jožef, Stipe Vida, Podboj Franc, Godec Anton, Anžič Alojz, Kandava Alojz, Beguš Albin, Zerjav Josip, Hočvar Josip, Malnar Valentin in Gorski Mihajlo.

Nadalje hranit Rdeči križ Slovenije zapuščinske predmete sledečih padlih borcev:

Pilipovič Vaso, Poljanec Jurij, Kroan Marijan, Grišon Matija, Polonček Jože, Predola Jože, Zakelj Valentin, Dodič Jože, Benčič Viktor, Ravnikar I., Bohrnar Vili, Trček Jože, Tomazič Ivan, Plahuta Vinko, Planinc Jule, Janežič Stefan, Gerbec Rudolf, Keramovič Hamid in Boris Ivan.

živilska nakaznica Nav I in III, odrezek 401 Jan., 30 dkg.

živilska nakaznica Doj I in III, odrezek 501 Jan., 30 dkg.

živilska nakaznica OM I in III, odrezek 601 Jan., 30 dkg.

Mesne izdelke bodo delile vse poslovalnice mestne klavnice in mesarji: Rotar Pavel, Rozman Marutin, Selan Franc, Setnikar Josip, Sladič Ivan, Slamič Franc in Slamič Milko.

Mesarji prevzamejo mesne izdelke v četrtek 9. januarja pri Osenarju od 8—14 ure.

DANES VAZEN SESTANEK V LJUBLJANI

Izredni sestanek vseh uličnih-krajevskih odborov vseh deset mesnih četrti in vseh terenskih odborov OF ter četirih ljudskih odborov se bo vršil danes, v četrtek, 9. t. m. ob sedmi uri zvečer v dvorani sindikalnega doma (Delavska zbornica), Miklošičeva cesta št. 22. Sestanka, ki bo trajal pol ure in na katerem se bo razpravljalo o preskrbi Ljubljane, se morajo obvezno udeležiti od vsakega uličnega-krajevnege odbora vsaj sekretar in poverjenec za preskrbo, gospodarski referenti vseh terenov OF, predsedniki, tajniki in referenti za preskrbo vseh ČLO. Nužno je, da se zastopniki vseh vabljenih ljudskih in OF odborov udeležijo sestanka polnoštevilno in pravočasno. — MLO za okrožno mesto Ljubljana, Oddelček za trgovino in preskrbo.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Drama

Četrtek, 9. ob 15.30: Sestakov-Smasek: »Veliko potovanje«. Zaključena predstava 22 pionirje šola Center in Vrtača.

Abonenti reda K imajo jutri v petek, 10., predstavo »ameriške drame »Aná Christie«.

Opera

Četrtek, 9. ob 19.30: Lhotka: »Vrag na vasi«. Red Četrtek.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 11. januarja ob 20.15: B. Kreft: »Celjski grof«. Goslovanja celjskega ljudskega gledališča.

V MARIBORU

Sobota, 11. januarja ob 20: Wuolijoki: »Zena na Niskavuoriju. Izven.

V CELJU

Dvorana kina Metropol

Četrtek, 9. 1. ob 19.30: Pavel Golla: »Snežulčica«. Cene od 25 din navzdol. Predpredaja v Slov. knjižnem zavodu.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

569 m — 449 m

DNEVNI SPORED ZA ČETRTEK 9. 1.

6.30 Koračnica, Dnevni spored, Iz naših časopisov — 6.45 Zahavna glasba — 7 Radijski koledar — 7.05 Jutranji koncert — 7.30 Napoved časa, vesti in objave — 7.45—8 Laha glasba — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Simfonistični plesi — 13 Laha glasba, mali oglasi in objave — 13.15 Kulturni pregled — 13.30 Igrajo in pojo sovjetski umetniki — 14 Igra Korošev kvartet — 14.30 Napoved časa in poročila — 14.45—15 Narodne pesmi jugoslovanskih narodov — 18 Radijski dnevnik — 18.15 Poje Kletó Disparidze — 18.30 Iz dela ljudske mladine — 19 P. I. Čajkovski: Italijanski capriccio — 19.15 Napoved časa in poročila — 19.30 Laha glasba, mali oglasi in objave — 19.45— Dražgoše — Slovenske Termopile — 20.15 Koncert Trgovskega pevskega zbora iz Maribora (Prenos iz Maribora) — 20.45 Glasbena medigrada — 21 Iz pripovednih del — 21.15 F. Schmitt: Tragedija Salome — M. Ravel: Bolero — 22 Prenos vesti Zvezne postaje iz Beograda — 22.15 Igra Plesni orkester RL pod vodstvom B. Adamiča — 22.45—23 Laha nočna glasba.

VABILO

na sejo upravnega odbora, ki se vrši dne 11. 1. 1947 ob 15.30 uri v sindikalni dvorani Naproze v Ljubljani na Masarykovi 15 ll. nad s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev seje
 2. Določitev zapisničarja
 3. Odobritev zapisnika zadnje seje
 4. Poročilo izvršnega odbora
 5. Gospodarsko-finančno poročilo
 6. Poročilo nadzornega odbora
 7. Odobritev raznih sklepov izvršnega odbora
 8. Reorganizacija odsekov
 9. Dopolnitev upravnega odbora
 10. Določitev zbora združnikov in dnevnega reda
 11. Odobritev gospodarskega načrta in okvirnega proračuna za leto 1947
 12. Odobritev predloga za delegate združnega kongresa
 13. Služajnosti
- Izvršni odbor »Naproza« Ljubljana

POZIV

Upravnik nacionaliziranega podjetja Angelo Battelino Ljubljana, Aljaževa 35, poziva vse upnike in dolžnike podjetja da prijavijo svoje terjatve oz. obveze najkasneje do 15. 1. 1947. Za nacionalizirano podjetje: Upravnik

če pa veste, da Rogaška Slatina tudi v zimskem času posveča največjo skrb zdravju delovnega ljudstva.

Rogaška Slatina

zdravi z velikim uspehom boleznih žlečoda črev, zapeke, zlate žile, jeter, žolčnika, ledvic, sladkorne bolezni I. sl.

Odprta vsi zimo

Popusti članom sindikatov, zdravilne kopeli, dietna kuhinja, centralna kurjava, pitna dvorana z mrzlo in gorko slatino. Tudi za odhiti je preskrbljeno: vsako sredo, soboto in nedeljo godba in ples.

Informacije: Uprava zdravilišča, Turisthotel, Ljubljana, Beethovnova ulica 15 in Patnik.

MALI OGLASI

PREKLICUJEM izgubljeni blagovni nakaznici I R 009590 na ime Kampje Drago, Jesenice, Delavska 4 in I G 020895 na ime Kragelj Mici, Jesenice, Blajska 56, Kampje, Kragelj. 59 (1)

PREKLICUJEM živilske nakaznice na ime Bedenk Terezija, Bedenk Bronislava, Bedenk Viktor, katere sem izgubil. 103(1)